

УДК. 373.5

DOI: 10.31673/2415-8089.2021.031010

Сидоренко Т. М., к.філ.н., доцент
Палажченко О. Є., магістр
Державний університет телекомунікацій

ПОНЯТТЯ ТА СУТНІСТЬ ІНФОРМАЦІЙНОЇ ГРАМОТНОСТІ

У статті описано поняття та сутність інформаційної грамотності, її значення в інформаційному суспільстві та проблеми формування. Проаналізовано, які світові структури досліджують інформаційну грамотність й причини повільного її становлення в українських реаліях.

Ключові слова: інформаційна грамотність, інформація, грамотність, інформаційна компетентність, інформаційна освіта.

Постановка проблеми. Розвиток науково-технічного прогресу зумовив входження суспільства в нову еру, де головною цінністю виступає інформація. Стрімкий ріст обміну інформацією спричинив появу категорії населення, яке використовує нові інформаційно-комунікаційні реалії для власного розвитку, освіти, вирішення побутових питань, і тих, хто в інформаційному суспільстві через незнання стає об'єктом впливу та маніпуляцій. Подолати цю негативну тенденцію може розвиток інформаційної грамотності (далі – ІГ).

Міжнародна організація ЮНЕСКО опублікувала п'ять принципів інформаційної грамотності. Згідно з ними, важливо перевіряти всі повідомлення з різних джерел, незважаючи на те, що їхня позиція може бути неприйнятною для споживача. Не варто оточувати себе лише медіа певної орієнтації, адже це спотворює дійсність. Відповідно до принципів ЮНЕСКО, кожен громадянин є творцем інформації/знань. Кожен має право на доступ до інформації та право на самовираження. Інформаційна грамотність має бути для всіх тісно пов'язана з правами людини. Саме тому що кожен має право на самовираження, потрібно бути інформаційно грамотним.

Сьогодні інформаційна освіта є потребою не лише молоді, а й усього населення, незважаючи на вік, статус, професію, місце проживання тощо. Світова спільнота вже має значні теоретичні й практичні напрацювання в цьому напрямку, у той час як в Україні інформаційна грамотність поки що охоплює здебільшого освітню сферу. Для того, аби все населення було охоплене інформаційною освітою, Україна має використати найбільш успішні світові практики з урахуванням національної специфіки.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Інформаційна грамотність стало об'єктом дослідження А. Букхорста, Г. Гербнера, А. Харта, С. Котилайна, Е. Кузьміна, Я. Ліпшиця, С. Шпіранця. Серед українських науковців питаннями інформаційної грамотності та проблемами її формування цікавилися Г. Боришполец, О. Бурім, І. Дичківська, Н. Духаніна, В. Іванов, Т. Іванова, В. Ільганаєва, В. Лозовий, О. Мусієнко, Г. Онкович, Г. Почепцов, В. Різун, І. Чемерис, Н. Череповська тощо.

Мета статті полягає в з'ясуванні проблем формування інформаційної грамотності населення в контексті розвитку інформаційного суспільства.

Для вирішення поставленої мети необхідно узагальнити підходи до визначення ключових понять, що стосуються інформаційної грамотності та питань її формування. Об'єктом дослідження є інформаційна грамотність населення.

Виклад основного матеріалу. Перехід до інформаційного суспільства досить добре підготував сучасну людину до швидкого сприйняття великих обсягів інформації. Водночас

поставив актуальне питання: необхідність якнайшвидшого оволодіння сучасними засобами, методами і технологією роботи з інформацією. Крім того, наслідком нових умов засвоєння інформації стала залежність людини від інформації. Тому сучасні вчені вважають, що в ХХІ ст. недостатньо вміти самотійно засвоювати й накопичувати інформацію, а треба навчитися такої технології роботи з інформацією, яка підготує людину приймати рішення на основі колективного інформаційного знання. Це говорить про те, що сучасна людина повинна мати певний рівень культури поведінки з інформацією, розуміння / розпізнавання знакових систем, сприймати, аналізувати, оцінювати медіатекст, засвоювати і використовувати знання в галузі медіа.

Інформація є першоджерелом та первинним ресурсом інформаційного суспільства. Проте сама по собі інформація, її кількість та широкий доступ до неї – це лише частина успішності сучасного індивідуума. Невід'ємною умовою для гармонійного та комплексного розвитку людини в сучасному суспільстві, її духовного та розумового збагачення буде вміння якісно та швидко опрацьовувати здобуту інформацію, трансформувати її в нові знання та використовувати ці знання для систематизації та оброблення нових даних, а також впровадження накопичених знань у практичне застосування. За визначенням І.Кресіна та А.Колодюк, знання – це відтворення у свідомості людини характеристик речей, предметів, явищ дійсності, що переосмислені в категоріях людського досвіду, а їх застосування підпорядковується певним правилам в залежності від ситуації, засобів та мети [3]. Зважаючи на динамічність розвитку сучасного суспільства, життя кожного індивідуума дедалі залежить від доступу до інформації та вміння пристосуватися до нових умов існування. Тому для створення конкурентного національного людського капіталу державна політика в інформаційній сфері щодо своїх громадян повинна базуватися на таких основних принципах: – максимального доступу до інформації, знань та надбань міжнародної спільноти; – відсутності цифрової нерівності; – можливості освоєння основних навичок та вмінь для роботи з інформацією й інформаційними ресурсами шляхом впровадження навчальних та освітніх програм; – високого рівня інформаційної грамотності; – захищеності від негативного впливу інформації на свідомість та підсвідомість людини; – уміння громадян створювати власний безпечний інформаційний простір.

Протягом усього життя людина накопичує інформацію. Починаючи від генетичної інформації, переданої від батьків, до поповнення її запасів у зрілому віці. Будь-який процес становлення особистості включає в себе надбання і засвоєння знань, накопичених людством в процесі еволюційного розвитку, здобуття навичок їх практичного застосування для власного і суспільного зростання та засвоєння основних принципів й механізмів суспільних взаємовідносин.

Поняття «інформація» в перекладі з латинської мови (information) – це роз'яснення, виклад; тобто йдеться про відомості (або їх сукупність), про предмети, явища й процеси навколишнього світу.

Уперше термін «інформація» знайшов своє відображення в математичній теорії інформатики й теорії передачі даних каналами зв'язку Клода Шеннона (1948), у якій він під «інформацією» розумів усі види повідомлень. К.Шеннон разом з У.Уівером запропонували ймовірні методи для визначення кількості інформації, що передається.

Інформація, – підкреслює Д. Король, – існує там, де є розмаїття, неоднорідність [5].

Якщо розглядати інформацію в контексті інформаційного суспільства, то вона (інформація) разом із знаннями виступає головним продуктом і основою його функціонування. Діяльність інформаційного суспільства забезпечує розвиток інформаційної інфраструктури, одним з основних елементів якої є інформаційні ресурси. Інформаційні ресурси становлять собою документи та масиви документів в інформаційних системах (бібліотеках, архівах, фондах, банках даних, депозитаріях, музейних сховищах та ін.) [4]; тобто вони виступають джерелами інформації.

Грамотність традиційно визначається як вміння читати й писати або вміння використовувати мову, щоб читати, писати чи розмовляти. Погляди ЮНЕСКО на поняття

«грамотність» значною мірою змінилися за останні 50 років. Якщо в перших визначеннях середини ХХст. розуміння грамотності обмежувалося «набором єдності навичок читання, писання, що можна використовувати в соціальних контекстах»[6], то вже наприкінці ХХ ст. – як «здатність розуміти та використовувати різні типи інформації в побутовому, професійному та громадському житті, можливість бути учасником економічного, культурного, політичного життя суспільства, умова соціального та культурного розвитку суспільства» [6].

Рис. 1. Характеристики інформації

Визначення останніх років включають розуміння грамотності як активного розумового процесу, який передбачає не лише використання інформації у своїх цілях, але й здатність аналізувати, перевіряти, осмислювати інформацію різних видів: грамотність – це «здатність виявляти, розуміти, інтерпретувати, створювати інформацію, комунікувати й робити прогнози, використовуючи друковані та письмові матеріали, пов'язані з різними контекстами. Грамотність включає навчання досягати своїх цілей, розвивати знання і потенціал у повній мірі для того, щоб брати участь у житті суспільства» [7].

ООН, формуючи міжнародний Індекс людського розвитку / потенціалу (оцінку поточного рівня життя населення) світу, вважає, що рівень грамотності кожної країни розраховується як середньоарифметична величина трьох рівнозначних компонентів: доходу, який визначається показником валового внутрішнього продукту; освіти, що визначається показниками грамотності і частки учнів серед дітей та молоді у віці від 6 до 23 років; довголіття. Це говорить про актуальність поняття «грамотність» на сьогоднішній день, що є однією з характеристик індексу людського розвитку.

Міжнародне дослідження грамотності дорослих (International Adult Literacy Survey) розглядає грамотність в трьох напрямках: «прозова грамотність (prose literacy), яка включає повсякденне читання газет, журналів і періодики; документальна грамотність (document literacy), яка охоплює роботу з графіками, діаграмами, картами і схемами; обчислювальна грамотність (quantitative literacy) [8].

Зараз у світовій науці та практиці поняття «грамотність» як окремий концепт вживається все рідше. Ряд науковців пропонують розрізняти «елементарну» (здатність використовувати основні способи пізнавальної діяльності для досягнення найближчих цілей своєї діяльності) та «функціональну» (здатність розв'язувати стандартні життєві завдання в різних сферах життєдіяльності на основі прикладних знань, вміння діяти за алгоритмом зокрема) грамотність [4].

Таким чином, грамотність – набір знань, умінь та навичок, що не обмежуються лише умінням читати й писати, але й здатність розуміти, аналізувати, створювати інформацію, здійснювати комунікацію (усну, письмову, електронну, віртуальну), робити прогнози. Більш

широким поняттям є термін «функціональна грамотність», що означає здатність людини приймати вигідні для неї рішення в повсякденних соціальних та професійних ситуаціях.

З'ясуємо визначення поняття «інформаційна грамотність». Уперше цей термін був уведений у 1977 р. в США в національній програмі реформи вищої освіти. Великий вплив на визначення зазначеного поняття мала Американська бібліотечна асоціація (АБА), за визначеннями якої ІГ варто розуміти як «сукупність здібностей для того, щоб уміти визначати, яка інформація є потрібною, і уміти її знаходити, оцінювати та ефективно використовувати» [8]. Інформаційно грамотна особистість, за АБА та її «Стандартами інформаційної грамотності», уміє визначати обсяги потрібної їй інформації, знаходити доступ до цієї інформації, оцінювати інформацію та критично ставитися до її джерела, включати отриману інформацію у відповідну власну базу знань (систематизувати), ефективно використовувати інформацію для досягнення конкретної мети, розуміти економічні, правові та соціальні питання, пов'язані з використанням інформації, а також доступу й використання інформації з етичної та юридичної точки зору.

Згідно з Олександрійською декларацією, інформаційну грамотність варто розуміти як «засіб забезпечення можливості для людей ефективно знаходити, оцінювати, використовувати і створювати інформацію в усіх сферах життя для досягнення особистих, суспільних, професійних і освітніх цілей» [цитуються за 4]. У цій же декларації зазначається, що ІГ – це здатність людини «висловлювати свої інформаційні потреби, знаходити і оцінювати якість інформації, зберігати та поширювати інформацію, ефективно і етично використовувати інформацію, застосовувати інформацію для створення знань і обміну ними».

Згідно з визначенням ЮНЕСКО 2013р., інформаційна грамотність фокусується на процесі споживання людиною інформації та набуття нею стану поінформованості, означає «здатність користувача визначити і формулювати власні інформаційні потреби, знаходити доступ до інформації, володіти навичками критичної оцінки інформації, використовувати ІКТ для обробки інформації, етично ставитися до інформації» [8]. «Існуючі моделі й системи інформаційної грамотності мають справу, головним чином, з документами. Уважний розгляд визначень інформаційної грамотності виявляє концептуальний стрижень: пошук, оцінка, використання і передача інформації» [4].

Розробник базової моделі інформаційної грамотності «Сім стовпів інформаційної грамотності» Спільнота національних бібліотек, бібліотек коледжів та університетів (SCONUL) в 2011р. вказала на те, що інформаційна грамотність є узагальнюючим (парасольковим) терміном, який включає в себе такі поняття, як цифрова, візуальна грамотність, академічна грамотність, обробка інформації, інформаційні навички, управління даними тощо. «Інформаційно грамотна людина має знання й ефективні навички щодо того, як збирати, використовувати, управляти, узагальнювати і створювати інформацію й дані відповідно до етичних норм» [цитуються за 6]. О. Гладченко зазначає, що в 1995р. дослідники встановили існування дев'ятнадцяти термінів, пов'язаних з інформаційною грамотністю: «грамотність дорослого населення; підвищена; базова; подвійна; громадська; комп'ютерна; критична; культурна; первинна; сімейна; функціональна; інформативна; маргінальна; медіаграмотність; мінімальна; обмежена; необхідна; візуальна; на робочому місці» [1]. Поняття «інформаційна грамотність» О. Гладченко також розглядає як «парасольковий» термін, що об'єднує значну кількість синонімів. Ряд дослідників, серед яких І. Рокмен, Д. Бавден, Л. Робінсон вважають, що інші види грамотностей (бібліотечна грамотність, комп'ютерна грамотність, медіаграмотність, цифрова грамотність, електронна грамотність, візуальна грамотність, веб-грамотність) є складовими інформаційної грамотності та/або її синонімами [1].

Звернімо увагу на те, як ІГ визначають українські та російські науковці (як ті, чії роботи протягом тривалого часу брали за основу українські дослідники). Р. Каттс дає таке визначення аналізованого поняття: «вміння та навички особистості ідентифікувати інформацію, здійснювати ефективний пошук інформації, відбирати й аналізувати, орієнтуватися в інформаційних ресурсах, інформаційних потоках та інформаційних системах, ... володіння

технологічними способами організації і зберігання інформації, що представлена на цифрових носіях» [5].

А. Колодюк визначає інформаційну грамотність як якість особистості, що включає «сукупність знань, умінь і навичок виконання різних видів інформаційної діяльності й ціннісне ставлення до цієї діяльності, при цьому під інформаційною діяльністю розуміють сукупність процесів збору, аналізу, перетворення, зберігання, пошуку та поширення інформації» [3]. С. Іванов пропонує розуміти інформаційну грамотність як «освоєння певної кількості семіотичних систем, які складають основу мови медіатекстів та інструментарію їх обробки і сприйняття» [2]. Російський науковець І. Жилавська говорить, що інформаційна грамотність – це «вміння «читати», аналізувати і синтезувати інформацію, здатність використовувати комп'ютерну та медіатехніку, знання основ інформатики, інформаційних технологій» [5]. Дослідник наголошує, що достатньо близькими до зазначеного поняття є терміни: медіакомпетентність, медіакомпетенція, медійна компетенція, медіаграмотність, аудіовізуальна грамотність.

Отже, розглянувши різні визначення поняття «інформаційна грамотність», ми можемо зробити висновок, що ІГ можна розуміти як здатність людини висловлювати свої інформаційні потреби, знаходити й оцінювати якість інформації, зберігати, поширювати інформацію, ефективно і етично використовувати її, застосовувати для створення й обміну знань. Головними компетенціями інформаційно грамотної людини є пошук, перевірка (оцінка), аналіз, систематизація, передача інформації, використання комп'ютерних технологій для задоволення власних інформаційних потреб, умінь ефективно вирішувати освітні та професійні задачі.

Отже, кожен громадянин хоче отримувати і розуміти нову інформацію, знання і повідомлення та мати можливість на спілкування з іншими, навіть якщо він не висловлює це прагнення. Їх права на це ніколи не мають порушуватися.

Інформаційна грамотність не набувається одномоментно. Це постійний та динамічний досвід і процес. Його можна вважати завершеним, якщо він включає в себе знання, вміння та установки щодо використання, створення та передачі інформації щодо медіа й технологічного контенту.

Під егідою ЮНЕСКО було започатковано рух грамотності для просування інформаційної грамотності. 2011 р. розроблена навчальна програма з інформаційної грамотності для педагогів, що знаменує собою важливу віху в галузі педагогічної освіти. ЮНЕСКО вдалося привернути увагу міжнародної спільноти до концепції інформаційної грамотності.

Інформаційна грамотність – це сфера, якій приділяється дедалі більше уваги в освітньому середовищі. До 1990-х років досліджень на цю тему була невелика кількість. Динаміка зацікавлення щодо інформаційної грамотності стала зростати з 2005 року. За дослідженнями ГО «Європейська дослідницька асоціація», можна виокремити такі галузі, у яких є статті, присвячені інформаційній грамотності.

Інформаційна грамотність		
рейтинг	Тематики статей	N (%)
1	Інформатика та бібліотекознавство	1,080 (54.2)
2	Комп'ютерна наука	335 (16.8)
3	Освіта	221 (11.1)
4	Медіастринство	51 (2.6)
4	Техніка	42 (2.1)
6	Економіка бізнесу	30 (1.5)
6	Медична інформатика	27 (1.3)
8	Послуги з охорони здоров'я	25 (1.3)
9	Зв'язок	17 (0.9)
10	Соціальні науки інші теми	14 (0.7)
	Інші	149 (7.5)
	Всього	1,991 (100)

Рис. 2. Галузі досліджень, у яких наявні статті присвячені інформаційній грамотності (станом на 2019р.)

Тож очевидно, що інформаційна грамотність досліджувалась у галузях інформатики та бібліотекознавства.

Рис.3. містить перелік найвідоміших установ, що досліджують інформаційну грамотність. Очолюють цей список дослідники з Альбертського й Іллінойського університетів. З-поміж 18-ти проаналізованих установ: 9 – із США, а решта – з 6-ти інших країн. Отже, США склали найбільшу частку статей щодо інформаційної грамотності – 40,6%. Англія (7,7%) й Австралія (6,9%) посідають друге та третє місця відповідно, далі йдуть Канада (5,3%) та Китай (4,7%). Серед 17-ти країн, які зараз досліджують інформаційну грамотність, більшість розташовані у Північній Америці, Європі та Східній Азії.

Інформаційна грамотність			
Р	Заклад освіти	N	Шанхайський рейтинг
1	Альбертський університет (University of Alberta)	23	101-150
2	Іллінойський університет (University of Illinois system)	22	25

Інформаційна грамотність			
3	Індіанський Університет (Indiana University)	21	85
4	Університет Гренади (University of Granada)	20	301-400
5	Міський університет Нью-Йорка (City University of New York system)	19	301-400

Рис.3. Топ закладів, які досліджують проблеми формування інформаційної грамотності

На основі опрацьованих джерел, можна стверджувати, що дослідження інформаційної грамотності активно почалося у 2000-х, особливо з 2005 року. у США, Англії, Австралії, Канаді, Іспанії, Китаї та Південній Африці.

Інформаційна грамотність виникла з бібліотекознавства та інформатики. Журнали, що випускають статті щодо проблем інформаційної грамотності, – це бібліотечні видання (журнали, що публікують статті з медіаграмотності, – це журнали комунікацій та суспільних наук).

Інформаційна грамотність передбачає задоволення інформаційних потреб користувачів шляхом пошуку, оцінювання, використання засобів масової інформації.

Інформаційна грамотність зосереджується на аналізі інформації [2], загалом на текстовому аналізі. Ця концепція пов'язана з критичним оцінюванням якості інформації, пов'язаної з дослідженнями, але не вивчає інформаційну аудиторію та інформаційні ефекти. Мета інформаційної грамотності – навчити людей отримувати доступ, розуміти, оцінювати, спілкуватися, використовувати, створювати медіаповідомлення й інформацію. Виклики суспільства спонукають інформаційну грамотність до розширення своєї функції щодо формування громадянської позиції, вирішення значення відповідної інформації в комерційному світі, яким керує економіка знань.

У контексті нашого дослідження варто розглянути терміни «інформаційна компетентність» та «інформаційна просвіта».

Інформаційна компетентність – це компетентність у сприйнятті, створенні та передачі повідомлень за допомогою технічних систем з урахуванням їхніх обмежень; заснована на

критичному мисленні в умовах формування інформаційного суспільства та економіки знань» [1].

Інформаційна просвіта – система роз'яснювальних заходів серед населення всіх вікових категорій щодо суспільної ролі мас-медіа, методів і змісту їхньої діяльності, формувальних і деструктивних впливів» [7].

У сучасному світі розвитку інформаційної грамотності не достатньо для того, щоб забезпечити людям можливість взаємодіяти з величезним обсягом медіаповідомлень та великою кількістю інформаційних платформ. Повинні розвиватися комплексно різні види грамотності, пов'язані з обробленням інформації.

Право на доступ до інформації є конституційним правом громадянина України, гарантується положенням статей 32 і 34 Конституції України і регулюється законами України «Про інформацію», «Про звернення громадян», «Про доступ до публічної інформації», «Про захист персональних даних» та іншими нормативно-правовими актами.

Згідно із Законом України «Про інформацію» кожен має право на вільне одержання, використання, поширення, зберігання та захист інформації, необхідної для реалізації своїх прав, свобод і законних інтересів. На початку 2007 року в Україні був прийнятий закон, який вперше визначив стратегічні напрями розвитку інформаційного суспільства в Україні, що передбачав, зокрема, «створення умов для забезпечення комп'ютерної та інформаційної грамотності усіх верств населення та надання кожній людині можливості для здобуття знань, умінь і навичок з використання інформаційно-комунікаційних технологій під час навчання, виховання та професійної підготовки». Інформаційна грамотність населення в Україні все ще залишається вкрай низькою.

Висновки. Отже, у статті зазначено, що інформація, комунікація, бібліотеки, медіа, технології, інтернет мають використовуватися суспільством критично. Вони рівні за статусом, і жодне з цих джерел не варто вважати більш значущим, ніж інші.

Кожен громадянин є творцем інформації/знань. Кожен має право на доступ до інформації/знань та право на самовираження. Інформаційна грамотність має бути для всіх - і для чоловіків, і для жінок.

Інформація, знання та повідомлення не завжди є нейтральними, незалежними чи неупередженими.

Список використаної літератури

1. Гладченко О. В. Формування інформаційної грамотності студентів вищого навчального закладу. *Комп'ютерно-орієнтовані системи навчання: зб. наук. Праць*. Київ: НПУ імені М.П. Драгоманова. №6. 2013. С. 92-105.
2. Грюнвальдская декларация ЮНЕСКО по медиаобразованию: Грюнвальд, Федеративная Республика Германия. Информационная грамотность и медиаобразование для всех. URL: http://www.medigram.ru/documents/documents_23.html.
3. Колодюк А. В. Інформаційне суспільство: сучасний стан та перспективи розвитку в Україні [текст]: дис. ... канд. політ. наук. Київ, 2014. 234с.
4. Коляденко В. Поняття «інформаційне суспільство» у класичних і сучасних концепціях. *Освіта регіону*. 2013. № 2. С. 34 –45.
5. Король Д. Інформація – зброя: кому належать українські ЗМІ: власники найбільших телеканалів, радіостанцій, газет, журналів та онлайн-видань. *Insider*. 2019. URL: <http://www.theinsider.ua/infographics/2019>.
6. Коткова М. Медіа-культура як феномен українського суспільства в умовах глобалізації. *Українознавство*. 2018. № 2. С. 28–130.
7. Медиа- и информационная грамотность в обществах знания / сост. Е. И. Кузьмин, А. В. Паршакова. Москва: МЦБС, 2019. 384 с.

REFERENCES

1. Gladchenko, O.V. (2013). Formuvannia informatsiinoi hramotnosti studentiv vyshchoho navchalnoho zakladu [Formation of information literacy of students of higher education]. Kyiv: NPU].
2. UNESCO Grunwald Declaration on Media Education, (2007). Hriunvaldskaia deklaratsiia YuNESKO po medyaobrazovanyiu [UNESCO Grunwald Declaration on Media Education] Grunwald, Federal Republic of Germany.
3. . Kolodyuk, A.V. (2014). Informatsiine suspilstvo: suchasnyi stan ta perspektyvy rozvytku v Ukraini [Information society: current status and prospects of development in Ukraine] [text]: dis. ... Cand. flight. Science. Kyiv.
4. Kolyadenko, V. (2013). Poniattia «informatsiine suspilstvo» u klasychnykh i suchasnykh kontseptsiiakh [The concept of "information society" in classical and modern concepts]. Education of the region. Kyiv..
5. King, D. (2014). Informatsiia – zbroia: komu nalezhat ukrainski ZMI: vlasnyky naibilshykh telekanaliv, radiostantsii, hazet, zhurnaliv ta onlain-vydan [Information - weapons: who owns the Ukrainian media: the owners of major TV channels, radio stations, newspapers, magazines and online publications. Insider]. Kyiv.
6. Kotkova, M. (2018). Media-kultura yak fenomen ukrainskoho suspilstva v umovakh hlobalizatsii [Media culture as a phenomenon of Ukrainian society in the context of globalization]. Kyiv.
7. Kuzmin, E.I. (2019). Medya- y ynformatsyonnaia hramotnost v obshchestvakh znaniia [Media and information literacy in knowledge societies]. Moscow: MCBS.

СИДОРЕНКО ТАТЬЯНА МИХАЙЛОВНА, ПАЛАЗЖЧЕНКО ОЛЕГ ЕВГЕНИЕВИЧ. ПОНЯТИЕ И СУЩНОСТЬ ИНФОРМАЦИОННОЙ ГРАМОТНОСТИ. В статье описано понятие и сущность информационной грамотности, ее значение в информационном обществе и проблемы формирования. Проанализировано, какие мировые структуры исследуют информационную грамотность и причины медленного ее становления в украинских условиях.

Ключевые слова: информационная грамотность, информация, грамотность, информационная компетентность, информационная просветительство.

SIDORENKO TETYANA, PALAZHCHENKO OLEH. THE CONCEPT AND ESSENCE OF INFORMATION LITERACY. The article describes the concept and essence of information literacy, its importance in the information society and the problems of formation. It is analyzed which world structures study information literacy and the reasons for its slow formation in Ukrainian realities.

Key words: information literacy, information, literacy, information competence, information education.